

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 386/2020
29.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца „Shipyard Kladovo“ доо Кладово, Ђердапски пут бб, чији су пуномоћници Томислав Шуњка, адвокат у ... и Милован Тупањац, адвокат у ..., против туженог „Гота“ доо Београд, Цара Лазара 5/2, чији је пуномоћник Војислав Илић, адвокат у ..., ради чинидбе и накнаде штете, вредност предмета спора 7.807.423,81 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1266/19 од 06.02.2020. године, у седници већа одржаној дана 29.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног Апелационог суда Пж 1266/19 од 06.02.2020. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Зајечару П 255/17 од 26.12.2018. године у ставу I изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 7.709.772,30 динара са законском затезном каматом почев од 05.10.2017. године до исплате. Ставом II изреке одбијен је тужбени захтев да се тужени обавезе да тужиоцу исплати износ од 97.651,51 динара са законском затезном каматом почев од 05.10.2017. године до исплате. Ставом III изреке обавезан је тужени да брод „...“ уклони и измести са непокретности катастарске парцеле бр. ... КО ..., у року од 30 дана. Ставом IV изреке одбијен је тужбени захтев да се тужени обавезе да брод „...“ уклони и измести са непокретности катастарске парцеле бр. ... КО ... и катастарске парцеле бр. ... КО ... . Ставом V изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 494.348,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке до исплате. Ставом VI изреке одбијен је захтев туженог за законске затезне камате на износ трошкова поступка почев од дана пресуђења па до дана извршности одлуке.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 1266/19 од 06.02.2020. године преиначена је наведена првостепена пресуда у ставовима I, III, V и VI изреке тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од 7.709.772,30 динара са законском затезном каматом почев од 05.10.2017. године па до исплате, као и тужбени захтев да се обавезе тужени да брод „...“ уклони и измести са непокретности катастарске парцеле бр. ... КО ... . Одређено је да свака странка сноси

своје трошкове првостепеног поступка поступка, и обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 192.674,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде благовремену ревизију изјавио је тужилац, због битних повреда одредаба парничног поступка, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Према садржини ревизијских навода, указује се ревизијом да је побијана одлука заснована на нејасним разлозима. Оваквим наводима се суштински указује да је другостепена одлука донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, али означена битна повреда не представља дозвољени ревизијски разлог предвиђен у члану 407. Закона о парничном поступку.

Према утврђеним чињеницама тужилац, као закупац, је по основу Уговора о закупу бр. 909 од 28.12.2009. године и пратећим анексима, закљученим са ISB I Companу BV, као закуподавцем, у државини кат. парц. ... КО ... са објектима који се налазе на овој парцели, као и кат. парц. ... КО ... и ... КО ... . Тужени је власник брода „...“ који се налази на кат. парц. ... КО ..., у конкретном случају на предмету закупа. Брод се налази на наведеној парцели по основу уговора који су закључени 19.01.1993. године и 24.06.1994. године између туженог и ДП „Бродоградилште“ Кладово. Наведени уговори су раскинути по основу пресуде Привредног суда у Зајечару П 1071/1996 од 28.09.1999. године, која је постала правноснажна 30.09.2001. године. Означени брод „...“ се на кат. парц. ... КО ... налазио и у тренутку када је парцела предата тужиоцу у закуп.

Првостепени суд полази од чињенице да тужилац као закупац по основу уговора о закупу закљученог са трећим лицем, користи непокретност коју између осталог чини и кат. парц. ..., на којој се налази брод чији је власник тужени. Даље изводи закључак да тиме тужени онемогућава тужиоца да употребљава предмет закупа у пуном обиму, услед чега сматра да тужилац трпи штету у виду изгубљене добити. Висину измакле користи за тужиоца, у виду накнаде за лежарину, првостепени суд је утврдио из налаза и мишљења вештака на који парничне странке нису имале примедбе. Сматра да тужени користи предмет закупа, на који је овлашћен тужилац, без правног основа, услед чега усваја тужбени захтев, позивајући се на одредбе чл. 567. ст. 1. у вези са чл. 154. и 189. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд не прихвата закључак првостепеног суда. Полазаћи од одредбе члана 573. Закона о облигационим односима, другостепени суд указује да закупац, овде тужилац, тужбом тражи чинидбу - уклањање брода у власништву туженог и накнаду штете, с обзиром да није био у могућности да у целости користи

предмет закупа, али да закупци ствари немају активну легитимацију да траже отклањање материјалних недостатака на предмету закупа од трећих лица, већ је то искључиво право власника ствари. Стога, другостепени суд сматра да тужилац није активно легитимисан за подношење тужбе којом се од трећих лица тражи отклањање материјалних недостатака на ствари која је предмет закупа, већ такву тужбу може поднети само власник, односно закуподавац. Из наведених разлога преиначена је првостепена одлука одбијањем тужбеног захтева.

По налажењу Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право када је оценио да је без основа захтев тужиоца за исплату накнаде штете и за чинидбу уклањања брода у власништву туженог, све у границама чињеничних навода тужбе.

Ревизијом тужилац оспорава изнето ставновиште нижестепених судова. Ревидент указује да тужбу за исплату заснива на обавези на накнаду штете, а не на обавези на отклањање материјалних недостатака предмета закупа, због чега активна легитимација тужиоца произлази из својства оштећеног. Указује да нема штете на страни власника предмета закупа који користи тужилац, па активна легитимација за штету коју трпи тужилац није на закуподавцу, као и да другостепени суд није имао у виду да је тужиоцу закуподавац сходно члану 2. Анекса 3 уговора о закупу уступио право да захтева плаћање евентуалне штете или износа на име неоснованог обогаћења од трећих лица у вези са закупљеним непокретностима, због чега је у том делу услед погрешне примене материјалног права погрешно утврђено чињенично стање. Наводи и да његов захтев за уклањање брода није опредељен поводом права закупца на отклањање материјалних недостатака, већ да има право на заштиту од трећих лица која га онемогућавају у коришћењу предмета закупа.

Врховни касациони суд не прихвата ревизијске наводе тужиоца.

Уговор о закупу, према члану 567. Закона о облигационим односима, је такав правни посао у коме се закуподавац обавезује да преда закупцу на употребу одређену ствар, а купац се обавезује да му за то плати одређену закупнину. Обавезе закуподавца су да преда закупцу закупљену ствар у обиму и на начин како је то уговором предивђено, заједно са њеним припадцима, као и да јемчи закупцу за физичке и правне недостатке ствари. Као и други уговори, и уговор о закупу по одредби члана 148. Закона о облигационим односима производи дејства само између уговорних страна, закупца и закуподавца. Тиме и овлашћења која купац црпи из уговора о закупу у односу на предмет закупа остварују се само у односу на његовог закуподавца, с обзиром на релативно дејство уговора као извора облигације. Купац је у периоду закупа овлашћен само на државинску заштиту у погледу остваривања употребе и коришћења предмета закупа у обиму који му је у ту сврху био предат, разуме се, уколико дође до сметања његове државине. Уколико постоји било какви недостаци, или терети на закупљеној ствари којима се ограничава употреба предмета закупа, постојаће одговорност закуподавца према закупцу у смислу члана 573. Закона о облигационим односима, а садржина те одговорности ограничена је овлашћењима закупца која су у том случају прописана чланом 578. Закона о облигационим односима.

Захтев тужиоца за накнаду штете од стране туженог заснива се на примени чланова 154. и 155. Закона о облигационим односима, док се захтев за уклањање брода у власништву туженог суштински заснива на праву закупца на употребу и уживање предмета закупа из члана 567. Закона о облигационим односима. У том погледу овакве захтеве тужилац према чињеничним наводима тужбе заснива на овлашћењима закупца по уговору о закупу кат. парц. ... КО ... закљученим са трећим лицем, као закуподавцем. Међутим, у тренутку закључења уговора о закупу и ступања тужиоца у посед означене парцеле предајом од стране закуподавца, непарничара, на парцели се већ налазио брод „...“ који је у власништву туженог. Из овог произлази да тужиоцу, као закупцу, његов закуподавац никада није предао закупљену парцелу без брода на њој, односно у обиму кога тужилац настоји да постигне захтевом за уклањање брода усмереним на туженог. Следи да тужилац није ни започео са употребом оног дела парцеле који је заузет бродом туженог, због чега није ни могао да буде изложен трпљењу штете у виду измакле користи поступањем туженог, како то правилно закључује другостепени суд. Даље, тужилац по основу закупа није ступио у државину парцеле без брода на њој, нити из одредаба уговора о закупу произлази право на такву државину, нити га је тужени онемогућио у вршењу такве државине, те у односу на туженог нема право на заштиту ни по основу права на државину по одредбама члана 81. Закона о основама својинскоправних односа.

Имајућу у виду наведено испостављају се неоснованим ревизијски наводи тужиоца о томе да је оштећен, нити онемогућен у праву на државину поступањем туженог, што би представљало основ његове активне легитимације, односно пасивне легитимације туженог. Напротив, када је преузео предмет закупа по закљученом уговору са трећим лицем тужиоцу је била позната околност да се на закупљеном земљишту већ у том тренутку налазио брод туженог. Ипак, на закључење таквог уговора је пристао. Уколико тужиоцу његов закуподавац није обезбедио право коришћења и употребе предмета закупа у целини како је уговорио, тада само у односу на њега може захтевати извршење уговора о закупу у потпуности или се користити неким од овлашћењима из члана 578. Закона о облигационим односима према сопственом избору. Следи да имовина тужиоца у погледу остваривања права коришћења и употребе земљишта које је узео у закуп није умањена поступањем туженог. Према стању у списима, у периоду од када је тужиоцу предата спорна парцела у закуп није постојало нити једно поступање туженог којим би се ограничило његово право употребе земљишта које је стекао по том основу. Ово из разлога што се таквим правом тужилац могао користити само у односу на онај део предмета закупа који му је закуподавац фактички заиста и предао у посед.

Тиме изостаје постојање одговорност туженог за штету по тужиоца на начин како је она опредељена тужбом.

Имајући у виду све изнете разлоге нису основани ни наводи ревизије да тужилац има право на заштиту од трећих лица која га онемогућавају у коришћењу предмета закупа (државинску заштиту), јер никада није ни стекао фактички посед на кат. парц. ... КО ... у делу који заузима брод туженог.

Нису основани ни ревизијски наводи да другостепени суд није имао у виду овлашћење које му је закуподавац уступио према члану 2. Анекса 3 уговора о закупу уступањем потраживања на име накнаде штете или неоснованог обogaћења у вези закупљених непокретности. Овакве чињеничне наводе тужилац истиче по први пут у ревизији, а исти нису били предмет расправе у поступку који је правноснажно окончаан доношењем побијане другостепене одлуке. Следи да ове околности нису ни могле да буду обухваћене применом материјалног права, нити предмет испитивања другостепеног суда који поступа у границама навода тужбе. При томе, другостепени суд је приликом доношења своје одлуке имао у виду чињенично стање које је утврђено током првостепеног поступка, односно чињенично стање није изнова било предмет утврђивања у другостепеном поступку.

На основу изложеног и члана 414. ЗПП Врховни касациони суд је одбио ревизију тужиоца као неосновану.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић